

Maxim Proesmans, Université de Liège

'Crossovers' in het Vlaamse onderwijssysteem: een exploratief onderzoek

---

Uit cijfers van het Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming blijkt dat de voorbijgaande jaren (2008-2017) het aantal Franstalige (Waalse) jongeren in het Nederlandstalige (Vlaamse) middelbaar onderwijs exponentieel toegenomen is. Kennelijk beperkt de toestroom zich niet enkel tot het Nederlandstalige onderwijs in het officieel tweetalige Brussel, maar strekt zich uit over alle Vlaamse provincies. Deze scholieren belanden zo in een monolinguale onderwijscontext, die 'uitsluitend afgestemd [is] op de behoeften van de kinderen uit de [daar] dominante taalgemeenschap' (Housen et al. 2002).

Deze vorm wordt beschouwd als een soort onderdompelingsonderwijs, die in de vakliteratuur meer dan eens als 'submersie' wordt omschreven (zie o.a. Appel en Vermeer 1994; Babault en Puren 2005; Braun 1992; Ouellet 1990). Beheydt (1993) nuanceert door te stellen dat we, o.a. door attitudele en socio-economische factoren, de situatie van Nederlandstalige leerlingen in Wallonië of Franstalige scholieren in Vlaanderen niet zomaar kunnen vergelijken met de 'echte' submersiesituatie van bijvoorbeeld Arabische immigrantenkinderen. Er wordt volgens hem dan ook beter gesproken van 'a mixed form of submersion and immersion'.

Hierbij aansluitend duikt de term 'wilde immersie' op (Housen et al. 2002). Verder wordt in Canadees onderzoek de benaming 'crossovers' gebruikt om naar leerlingen te verwijzen die de taalgrens oversteken om er onderwijs te volgen (o.a. Mc Andrew & Eid 2003).

Het doel van deze doctoraatsstudie is om in een eerste fase de toename van Franstalige scholieren in het Vlaamse secundair onderwijs in kaart te brengen, iets wat tot op heden nog niet gebeurd is. Zo wordt het mogelijk om een kwantitatief en geografisch overzicht te verkrijgen en mogelijke trends, hotspots en netwerken te ontwaren. Een volgende stap zal zijn om in te zoomen op de precieze beweegredenen van deze jongeren. We zouden dan ook van dit colloquium gebruik willen maken om er de resultaten van ons verkennend onderzoek al te presenteren.

Geraadpleegde werken

Appel, R., & Vermeer, A. (1994). *Tweedetaalverwerving en tweedetaalonderwijs*. Bussum: Dick Countinho.

Babault, S. & Puren, L. (2005). Les interactions familles-école en context d'immersion ou de submersion : impact du vécu scolaire sur le "déjà là" familial. *Glottopol*, 6, 82-102. <http://univ-rouen.fr/dyalang/-glottopol/> [26 november 2017].

Beheydt, L. (1993). Second Language Learning in Belgium. In D. Ager, G. Muskens & S. Wright (eds.), *Language Education for Intercultural Communication*. Clevedon: Multilingual Matters, 15-22.

Braun, A. (1992). Immersion scolaire et langue maternelle. Des francophones à l'école flamande. *Français et Société* 5.

Housen, A., Mettwie, L., & Pierrard, M. (2002). *Rapport beleidsgericht onderzoek PBO 98/2/36. Taalvaardigheid en attitudes van Nederlandstalige en Franstalige leerlingen in het Nederlandstalig secundair onderwijs in Brussel*. (Onderzoeksrapport). Brussel: Centrum voor Linguïstiek – Vrije Universiteit Brussel.

Mc Andrew, M. & Eid, P. (2003). La traversée des frontières scolaires par les francophones et les anglophones au Québec : 2000-2002. *Cahiers québécois de démographie*, 32(2), 223–253. doi:10.7202/008995ar [15 januari 2018].

Ouellet, M. (1990). *Synthèse historique de l'immersion française au Canada suivie d'une bibliographie sélective et analytique*, Québec, C.I.R.B.

Andere internetbronnen

<http://www.onderwijs.vlaanderen.be/onderwijsstatistieken>